

ПОШУК ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВІНАХОДИ

Гармонізація законодавства України з питань інтелектуальної власності щодо законодавства Європейського Союзу: Збірник наукових праць Всеукраїнську науково-практичну конференцію молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності. – Маріуполь ДВНЗ «ПДТУ», 2013 – С. 197-204.

Хоменко А.О., Агієнко І.В., Кірін Р.С., Хоменко В.Л.

ПОРІВНЯЛЬНИХ АНАЛІЗ ПОШУКОВИХ СИСТЕМ БАЗ ДАНИХ НА САЙТАХ ПАТЕНТНИХ ВІДОМСТВ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ

Проведення патентного пошуку є невід'ємною складовою наукових досліджень, розробки і впровадження нової продукції, конкурентної розвідки. Вони дозволяють визначити рівень і спрогнозувати тенденції розвитку техніки; визначити патентоспроможність нових технічних рішень, що заявляються як винаходи; установити патентну чистоту об'єктів техніки відносно запатентованих технічних рішень.

Досягнення всіх цих завдань можливе лише при проведенні патентних досліджень не лише в своїй країні, а й в усьому світі. Винахід є новим, якщо він має світову новизну. Інноваційна продукція матиме попит тільки якщо буде перевершувати кращі вітчизняні та закордонні аналоги. При експорті товару за кордон порушення прав власників інших охоронних документів може дорого коштувати суб'єкту підприємництва. Таким чином, вивчення патентних документів іноземних держав є обов'язковим і надзвичайно важливим елементом патентного пошуку.

Довгі роки для вітчизняних вчених, винахідників та патентознавців основним та чи не єдиним джерелом отримання інформації про закордонні винаходи був реферативний журнал «Изобретения стран мира». Рядові спеціалісти практично не мали доступу до інших джерел. Звісно цей журнал фізично не міг в собі вмістити всю необхідну інформацію і таким чином, багато важливих винаходів проходили повз увагу фахівців. Це було однією з важливих причин відставання Радянського Союзу в випуску сучасної продукції, особливо товарів широкого вжитку.

В теперішній час ситуація докорінно змінилась на краще. Основним чинником цього виступив розвиток комп'ютерних технологій і глобальної мережі Інтернет. Практично всі провідні патентні відомства на своїх сайтах дали доступ до баз даних з патентною документацією. Зазвичай платний доступ вони надають до повнофункціональних баз даних, а безкоштовний до баз з обмеженою функціональністю. Хоча досить багато патентних відомств надає вільний і необмежений доступ до своїх баз даних. Звісно значно полегшує роботу з іноземними сайтами система комп'ютерного перекладу.

Проведення патентного пошуку за допомогою мережі Інтернет досліджувалось в цілому ряді робіт [1-4]. Проте в них робота на кожному сайті розглядалась окремо і основна увага була приділена безпосередній роботі з конкретними базами даними.

Метою даної роботи було проаналізувати сайти патентних відомств провідних країн світу, а також найбільш популярні безкоштовні патентні сервіси на предмет зручності проведення досліджень та функціональності пошукової системи. Був проведений порівняльний аналіз кількості полів для створення пошукового запиту на цих сайтах.

Патентний пошук складається з таких етапів, як визначення предмету пошуку, установлення кола країн для пошуку, вибір часового інтервалу пошуку та перегляд і відбір патентної інформації. Установлення кола країн для пошуку є важливою складовою пошуку. Зазвичай для проведення патентних досліджень обирають чотири групи країн:

- країна початкового патентування винаходу;
- провідні країни світу;
- країни, в яких добре розвинута досліджувана галузь;
- країни, в яких планується комерційне використання винаходу.

Звісно зробити огляд сайтів патентних відомств всіх з цих країн потребує більш глибокого і детального дослідження. В рамках цієї роботи ми розглядали тільки ті країни, які входять до так званого «мінімуму документації» згідно договору РСТ [5]. Більш докладно вимогу до мінімуму документації сформульовані в правилі 34 Інструкції до Договору про патентну кооперацію (РСТ) [6].

Мінімум документації згідно інструкції до Договору про патентну кооперацію (РСТ), складається з: «національних патентних документів»; опублікованих міжнародних (РСТ) заявок, опублікованих регіональних заявок на патенти і авторські свідоцтва та опублікова-

них регіональних патентів та авторських свідоцтв; інших опублікованих матеріалів, що відносяться до непатентної літератури, про які домовляться Міжнародні пошукові органи і список яких буде опублікований Міжнародним бюро, як тільки буде досягнута домовленість і надалі в міру внесення змін до цього списку. «Національні патентні документи» включають: патенти, видані в 1920 р. і пізніше Великобританією, колишнім патентним відомством Німеччини, колишнім Радянським Союзом, Сполученими Штатами Америки, Францією, Швейцарією (тільки німецькою і французькою мовами) і Японією; патенти, видані Федеративною Республікою Німеччини, Китайською Народною Республікою, Республікою Корея і Російською Федерацією; заявки на патенти, якщо такі є, опубліковані в 1920 р. і пізніше в країнах, згаданих у попередньому підпункті; авторські свідоцтва, видані колишнім Радянським Союзом; свідоцтва про корисність, видані, та заявки на свідоцтва про корисність, опубліковані у Франції; патенти, видані, і заявки на патенти, опубліковані в будь-якій країні після 1920 р. англійською, іспанською, німецькою або французькою мовами, в яких не міститься домагання пріоритету, за умови, що національне відомство зацікавленої країни відбере ці документи та надасть їх у розпорядження кожного Міжнародного пошукового органу.

Крім сайтів патентних відомств цих країн важливо проаналізувати сайти декількох міжнародних патентних відомств, а також два патентні сервіси, що швидко розвиваються і в подальшій перспективі можуть дозволити проводити міжнародний патентний пошук на одному сайті.

Таким чином, для порівняльного аналізу були обрані наведені нижче країни та патентні сервіси з вказівкою їх електронних адрес в мережі Інтернет.

Україна – база даних Державного підприємства "Український інститут промислової власності" (ДП «УІПВ») – <http://www.uipv.org/>. Робочі мови – українська, російська, англійська.

Росія – база даних Федеральної державної бюджетної установи «Федеральний інститут промислової власності» – <http://www1.fips.ru/>. Робоча мова – російська. Є можливість роботи з англійським інтерфейсом, але в цьому випадку можна ознайомитись тільки з рефератами російських винаходів на англійській мові. Безкоштовний доступ відкритий до текстів МПК, МКТП, МКПЗ (без пошуку), БД перспективних винаходів (IMPIN), БД рефератів Російських патентних документів російською (RUPATABRU) та англійською (RUPATABEN)

мовами, БД рефератів корисних моделей (RUPMAB), повних текстів російських патентних документів з останнього бюлетеня. Також безкоштовний доступ надається до Відкритих реєстрів які містять патентні документи з 1924 р., але в режимі обмеженої функціональності.

США – база даних Бюро за реєстрації патентів та торгівельних марок США (USPTO) – <http://www.uspto.gov/>. Робоча мова – англійська.

Франція – база даних Національного інституту промислової власності (INPI) – <http://www.inpi.fr/>. Робоча мова – французька.

Велика Британія – база даних Офісу інтелектуальної власності (IPO) – <http://www.ipo.gov.uk/>. Робоча мова – англійська.

ФРН – база даних Відомства з патентів і торговельних марок (DPMA) – <http://www.deutsches-patentamt.de/>. Робочі мови – німецька, англійська.

Японія – база даних Патентного Бюро Японії (JPO) – <http://www.jpo.go.jp/>. Безпосередньо патентна документація знаходиться за такою електронною адресою <http://www.ipdl.inpit.go.jp/homepg.ipdl>. Робочі мови – японська, англійська.

Швейцарія – база даних Швейцарського федерального інституту промислової власності (IGE) <https://www.ige.ch/>. Безпосередньо патентна документація знаходиться за такою електронною адресою <https://www.swissreg.ch/srclient/faces/jsp/start.jsp>. Робочі мови – німецька, французька, італійська, англійська.

Канада – база даних Канадського відомства інтелектуальної власності (CIPO) <http://www.cipo.ic.gc.ca/>. Робочі мови – французька, англійська.

Південна Корея – база даних <http://www.kipo.go.kr/> (сайт на англійській мові <http://www.kipo.go.kr/kpo/user.tdf?a=user.english.main.BoardApp&c=1001>). Безпосередньо патентна документація з англійським інтерфейсом знаходиться за такою електронною адресою <http://eng.kipris.or.kr/enghome/main.jsp>. Робочі мови – корейська, англійська.

Австралія – база даних Федеральної агенції промислової власності <http://www.ipaustralia.gov.au/>. Робоча мова – англійська.

Європейське патентне відомство (EPO) – <http://www.epo.org/>. Через сайт ЄПО можна потрапити на патентні сервери 38 країн на їх рідних мовах. Для російськомовного користувача найбільш підійдуть російській та євразійський сервери, які знаходяться відповідно за та-

кими електронними адресами <http://ru.espacenet.com/> і <http://ea.espacenet.com/>.

ВОІВ – база даних Всесвітньої організації інтелектуальної власності в рамках Договору про патенту кооперацію (РСТ) – <http://www.wipo.int/>. Безпосередньо патентна документація з російськомовним інтерфейсом знаходиться за такою електронною адресою <http://patentscope.wipo.int/search/ru/structuredSearch.jsf>. Робочі мови – англійська, німецька, іспанська, французька, японська, корейська, португальська, російська, китайська.

Китай – база даних Державного бюро інтелектуальної власності Китайської народної республіки (SIPO) – <http://www.sipo.gov.cn/> (сайт на англійській мові <http://english.sipo.gov.cn/>). Робочі мови – китайська, англійська.

Євразійське патентне відомство (ЄАПВ) – <http://www.eapo.org/ru/>. Безпосередньо патентна документація знаходиться за такою електронною адресою <http://www.eapatis.com/>. Робоча мова – російська.

База даних Google – http://www.google.com/advanced_patent_search. Складається з патентів, які містяться в базі USPTO. Перевагою цього ресурсу є можливість пошуку на рідній мові користувача.

База даних Free Patents Online (FPO) – <http://www.freepatentsonline.com/>. Робоча мова – англійська.

Результати порівняльного аналізу пошукових полів баз даних розглянутих патентних сайтів наведені в табл. 1.

В даній роботі сайти патентних відомств були проаналізовані на предмет кількості критеріїв за якими можна проводити патентні дослідження. Наявність великої кількості пошукових полів з одного боку значно полегшує проведення окремих різновидів пошуку (тематичний, нумераційний, іменний, патентів-аналогів). З іншого боку таке різноманіття дозволяє конкретизувати область пошуку, обмежити об'єм аналізованої інформації, знаходити потрібні документи у випадку відсутності всіх бібліографічних даних тощо.

Слід зауважити, що в межах даної роботи було проведення порівняння тільки найбільш вживаних критеріїв. Сайти деяких патентних відомств дають змогу проводити пошук ще за декількома пошуковими полями, а також обмежувати окремі дані діапазоном значень, зокрема часовий проміжок і індекс МПК.

Таблиця 1. – Порівняльний аналіз пошукових полів баз даних провідних патентних сайтів

Джерело патентної інформації	Критерії пошуку																				
	Но- мер пате- нту (11)	Но- мер заяв- ки (21)	Дата по- дання заяв- ки (22)	Но- мер попе- ред- ньої заяв- ки (31)	Дата по- дання попе- ред- ньої заяв- ки (32)	Дер- жава попе- ред- ньої заяв- ки (33)	Дата публі- кації заяв- ки (43)	Дата публі- кації відомо- стей про ви- дачу патенту (45)	Ін- декс МПК (51)	Назва (54)	Ана- логи вина- ходу (56)	Заяв- ник (71)	Ви- нахі- дник (72)	Влас- ник (73)	Пред- став- ник (74)	Дата пере- воду заявки РСТ на націо- нальну фазу (85)	Но- мер і дата по- дання заяв- ки РСТ (86)	Публі- кація РСТ (87)	Опис	Рефе- рат	Фор- мула
Україна	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+
Росія, СРСР*	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	+	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
США	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
Франція	+	+	+	-	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Велика Британія	+	+	+	-	-	-	+	+	***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ФРН	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-
Японія	+	+	+	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
Швейца- рія	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	-	-
Канада	+	-	+	-	+	-	-	+	+	-	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+
Південна Корея	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+
Австралія	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
ЄПВ	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+
ВОІВ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
Китай	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	-
ЕАПВ	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+
Google	+	-	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+
ГРО	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+

Примітки * верхній рядок інформація з трьох останніх бюлетенів, нижній рядок – відкриті реєстри з 1924 р.; ** доступна інформація з 12.05.2009 р.;

Таким чином, в результаті порівняльного аналізу слід відмітити наступне:

- найбільший обсяг критеріїв пошуку надають бази даних патентних відомств США, Росії, України, Австралії та ВОІВ (проте слід зауважити, що база даних патентного відомства США хоча і має найбільшу кількість пошукових полів, але не має такої наочної структури як інші сайти з цієї групи);

- відносно велике різноманіття надають бази даних патентних відомств Швейцарії, Канади, Південної Кореї, ЄПВ, Китаю, ЕАПВ, Google і FPO.

- найменший обсяг пошукових критеріїв надають баз даних патентних відомств Франції, Великої Британії, ФРН і Японії.

Список літератури

1. Ишков, А.Д. Проведение патентных исследований: справочное пособие [Текст] / А.Д. Ишков, А.В. Степанов; под ред. А.Д. Ишкова; М-во образования и науки Росс. Федерации, ФГБОУ ВПО «Моск. гос. строит. ун-т». — Москва: МГСУ, 2012. — 132 с.

2. Карнышев В.И. Основы изобретательской деятельности: учеб.-метод. Пособие [Текст] / В.И. Карнышев. — Томск: Изд-во «В-Спектр», 2007. — 264 с.

3. Общедоступная патентная информация зарубежных патентных ведомств в Интернете: практическое пособие [Текст] / за ред. Ненахова Г.С. — М.: ИНИЦ «ПАТЕНТ», 2010. — 174 с.

4. Скорняков Э.П. Патентные исследования в Интернете [Текст] / Скорняков Э.П., Смирнова В.Р. 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ИНИЦ «ПАТЕНТ», 2010. — 161 с.

5. Договор о патентной кооперации. — 47 с. [Электрон. ресурс] / — Режим доступа:
<http://www.wipo.int/export/sites/www/pct/ru/texts/pdf/pct.pdf>.

6. Инструкция к Договору о патентной кооперации (РСТ) (текст, имеющий силу с 1 января 2013 года). — 223 с. [Электрон. ресурс] / — Режим доступа:
http://www.wipo.int/export/sites/www/pct/ru/texts/pdf/pct_regis.pdf.